

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Haandbog i Verdens-Historien. Første Deel

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 290. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1833_518A_1-txt-shoot-idm15436/facsimile.pdf (tilgået 11. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

staae på Hjemmet til. Dog var der elleve Skibe fra Sa-
mos, som, uden at ændse det lille Trossel, holdt ærlig
Stand med Chioerens de Hundrede og Phokærens
de Tre, og vandt sig derud en Hæ-
stætte paa Torvet i
Samos, hvor Herodot endnu læste de brave Hævedes
Maaned Navne. Kun om Trossen gjaldt det, thi Slaget var
tabt, og Dionys, som havde erobret tre fiendtlige Skibe,
sandt det ikke raadeligt at føre dem til Phokæa, men se-
lede lige til Phanioten, ladede der sine Skibe med Bøtte,
han tog, og begyde Havn paa Sicilien, hvorfra han siden drog
Sotoverl, men gjorde dog kun Jagt paa Strufter og Kartha-
ginenser, aldrig paa Græker. Milet, som nu blev betrukket
haade til Lands og til Vands, blev i Lykianskøns flette Nar-
taget med stormens Haand og aldeles ødelagt, og de Indfø-
gete, der overlevede Slagets Bøtte blev ført som Slaver til We-
dien, hvor Darius dog behandlede dem mildt, og led dem
be i Umpæ ved den Persiske Bugt. Dagsaa i de andre Stæ-
der paa Samos nær, der havde søgt, holde Perserne ær-
lig hvad de havde truet med: gjorde de smukkeste Denge til
Gibbinge, sendte de fineste Diger til Kongens Hæder Stue,
og lagde Huse og Tempel i Aske *).

Saalædres fortæller Herodot om den Joniske Op-
stand, og det er klart, at han anseer haade den, og hvad deraf
sled for en stor Ulfke, men den Anstuelse kan vi umulig
bele med ham, skønde vi maade betragte, at det skulde tage saa
brat og sorgelig en Ende med disse Hællener paa Kysten og
paa Detne, der alt i April og Dørl Dage havde naaet en bors-
grælig og videnkærlig Uddannelse, som Baa eller Angen siden.
Maa se haade været paa Kysten og Sælskabighed afplittede
dend Færdinger, saa det Delphiske Drakel maatte vel svare Ka-
re tne, som under Opstanden spurgte, om de skulde forbinde
*) Herod. VI. 7—20. 31—32.

sig med Misserne, hvad siden blev til et Dødsfjærg i Grækenland:

My der j o r d u m med Netto
Sik af Missers Wærdom *)

men dog havde den sears Kamp for Borgerslig Frihed og Hellenisk Dannelses hærten været ubødbelig eller frugtles, thi saa tung skæbne kun sebaarne Wærd de utallige Slaver, og Milet stod fækket som et advarende Exempel for Sparta og Athenen i de følgende Dage, da Græker maatte kæmpes med Selvovervindelse. Hvor dybt et Indtryk Milet's Undergang fremfor Alt gjorde paa Athenen, siger Herodot, det saae Man blandt meget Andet deraf, at da Tragødien derom af Pryniskus blev opført, suømmede ikke blot Tilhørerne i Laarer, men Dødsfælden blev forbudt og Digteren idemt svære Bøder, fordi, sagde Man, den Uløste besværgte vi, som om den havde ramt os selv **).

Athenen havde vist nok ogsaa mistet at frygte, ei blot fordi den paa en Maade havde udøstet Perser-Kongen; men især fordi den havde mistet at tabe og, ligesom Milet, mistet hos sig selv at bekæmpe; thi ogsaa der afværgede nu alle enklund voldsom Underkuelse med vild Selv-Raadighed, saa den stienne Elgærg i Sjælen, der ligesaa vel er Wælgelsen for seierlig Kamp som for glædelig Fred, var tabt hos de fleste udmærkede Wærd.

Megabryus havde, efter det Elysiiske Tog, bemærket sig sig hele den Thrakiske Kyst og sat Stræk i den Makedoniske Konge, saa han sendte Perserne „Jord og Wand“ som hos dem betød Overgivelse med Alt hvad Man havde, haade Waadt og Tætt, og nu, efter Jonernes Undervælgelse, satte den Persiske General Mardonius sig

*) Diodes. Excerpta Vaticana XLVII.

***) Herod. VI. 21.

